

HANGYA SZÖVETKEZETEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE
HANGYA Co-operatives Association

HANGYA

H-1075 Budapest, Károly körút 5/a., Tel/fax: 00-36-1/413-1911 és 00-36-1/342-5723

E-mail: hangyakozpont@t-online.hu

Honlap: www.hangyaszo.hu

Kis Miklós Zsolt úr
agrár-vidékfejlesztésért felelős államtitkár

Kecskemét

Lórántffy Zsuzsanna utca 1.

Ikt. sz.: 15/2015

Tárgy: VP véleményezés

6 0 0 0

Tisztelt Államtitkár Úr !

A 2015. február 7.-én közzétett felkérése szerint lehetőség nyílt a Vidékfejlesztési Program társadalmi véleményezésére. Sajnálatos módon a fórumra történő bejelentkezés technikailag a jelzett határnapon nem valósult meg, mivel a főtitkárunk nem kapta meg a visszaigazoló kódot, így ezúton jelzem szervezetünk elküldésre előkészített álláspontját.

„A kormányzat által nyilvános vitára bocsájtott „Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 – 2020” c. dokumentum kapcsán a következő észrevételeket kívánjuk tenni:

- Összességében a dokumentum megfelel az Európai Parlament és Tanács 1303/2013 és 1305/2013 rendeleteiben foglalt előírásoknak.** Sajnálatosnak tartjuk ugyanakkor:
 - egyfelől, hogy a 2013. decemberi egyeztetést követően szervezetünk, noha az FM stratégiai partnere, egyetlen közbeeső változat véleményezése során nem került bevonásra,
 - másfelől azt, hogy miközben a kormánydöntéssel elkészült változat az EU hatóságok szintjén történő jóváhagyási eljárás alatt van, a vitára feltett anyag helyenként angol, helyenként magyar nyelvű, amely valós széleskörű termelői véleményezésre így nehezen alkalmazható. Az is kérdéses mindezek tükrében, hogy a kormánydöntés után milyen jelentősége és befolyásoló ereje van jelen vélemény-nyilvánításunknak.
- További észrevételeinket egyértelműen annak tükrében tesszük, hogy a **szervezetünk a termelők szövetkezeti együttműködését (TCs-k, TЭСZ-ek) képviseli**, így elsősorban a dokumentum azon elemeire kívánjuk felhívni a figyelmet, amelyek jelen megfogalmazása mellett úgy véljük, hogy az ágazatpolitika nyilvánosan megfogalmazott céljai nem teljesülhetnek. Ezért üdvözölve, hogy a termelői együttműködések preferenciája számos intézkedés¹ prioritásai között megfogalmazásra kerül, jelen anyagunk a továbbiakban a dokumentum vitatható elemeivel foglalkozik.

SWOT elemzés

¹ Érintett intézkedések: 8.2.4.3.2. 4.1.10; 8.2.4.3.4. 4.1.12; 8.2.4.3.10. 4.1.5; 8.2.4.3.11. 4.1.6; 8.2.4.3.13. 4.1.8; 8.2.4.3.14. 4.1.9; 8.2.5.3.1. 5.1.1.

- a.) A SWOT elemzés E10 pontját (Biztos hazai élelmiszer alapanyag-beszállítói háttér) nem érzékeljük kellően megalapozottnak, hiszen az értelmező anyagban két helyen jelentősen eltérő felvásárlásról (31 %; illetve 65-70 %) beszél. Termelők tapasztalati információi alapján is vitatható a jól működő agribusiness kapcsolat....
- b.) Az E 11 pont (REL) fogalmi kérdései is további tisztázást igényelnek. A dokumentum e pontban megjelent megfogalmazást elemezve ki kell emelnünk azt a véleményünket, hogy tisztázandó mi van a piac, mint statisztikai és a REL, mint támogatási jogcím-fogalom mögött? A KHS szerinti piacon ugyanis nem csak a termelők vannak, a REL ugyanakkor nem jelentheti csak a termelői közvetlen értékesítést. Ez a fogalmi tisztázatlanság visszahathat a jogcím igénybevitelénél.
- c.) Jól alátámasztott megállapításokat tartalmaznak a „(GY2) Alacsony együttműködési hajlandóság, innovációs teljesítmény és tudástranszfer”, a „(GY11) Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések”, a „(GY13) A rövid ellátási láncok (REL) hitelessége, valamint környezeti és gazdasági fenntarthatósága is fejlesztendő” SWOT elemek. Ugyanakkor a „(GY37) Kisméretű mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások finanszírozási nehézségei” megállapítás kifejtése, indoklása, azaz a fejezethez fűzött magyarázat és a partnerségi megállapítás részletei nem támasztják alá adatszerűen a megállapítást. Ezáltal a megállapítás leszűkítő jellegű, mert nem csak a kisméretű, de a közepes méretű, esetenként a nagy gazdaságok is nehezen, és drágán férnek hozzá a pénzpiachoz, azaz az erőforrások egy meghatározó eleme hiányzik az élelmiszergazdaságból.

Kiválasztott intézkedések

- a.) A 155. oldalon szereplő fogalmi meghatározások között „Termelői csoport (TCS)” definíció csak részben helytálló, mivel a definíció végén található „vagy termelői szervezet, vagy azok leányvállalatai” kifejezés keveredés a zöldség- gyümölcs ágazat agrárpiaci rendtartás alá tartozó hasonló szerveződéseivel. A helyesen hivatkozott FM rendeletben ugyanis termelői szervezet és annak leányvállalatai nem szerepelnek. Sajnálatos tény, és ez okozza a félreértést, hogy a zöldség-gyümölcs ágazatban a „termelői csoport” kifejezés felváltotta a korábbi „előzetesen elismert termelői szervezet” kifejezést az EU szabályozás következtében. A definíció pontatlansága kihat az egyes intézkedések kedvezményezettjeinek megfogalmazása során is. Ilyen fogalmi probléma jelenik meg pl. a **8.2.4.3.4. 4.1.12; a 8.2.4.3.11. 4.1.6; a 8.2.4.3.10. 4.1.5; a 8.2.4.3.13. 4.1.8 intézkedések** célcsoport meghatározásánál. A termelői együttműködések európai szabályozásának félreértelmezése ugyanakkor az is, hogy előfordul, hogy egyértelműen elsődleges mezőgazdasági tevékenységhez kötődő, illetve azzal összefüggő tulajdoni, használati jogot feltételező intézkedésben megjelenik a TCs, TЭСZ fogalma alá tartozók kedvezményezettsége. Tekintettel arra, hogy a termelői szerveződések az elsődleges mezőgazdasági tevékenységen túlnyúló gazdasági tevékenységet végeznek, így a **8.2.4.3.7. 4.1.2.; és a 8.2.4.3.8. 4.1.3 intézkedéseknél** kedvezményezettségük nem indokolt. A kedvezményezettség e területeken csak az elsődleges mezőgazdasági tevékenységet folytató termelő típusú szervezetek estében jöhet számításba, amennyiben a jogalkotó e kategóriát külön nevesíteni kívánja a mezőgazdasági termelői kategórián belül.
- b.) Hiányoljuk a **8.2.4.3.17. 4.2.3** jelű „Borászat termékfejlesztésének és erőforrás-hatékonyságának támogatása” intézkedésben a termelői csoportok preferált kedvezményezettként történő feltüntetését.
- c.) A **8.2.4.3.19. 4.2.5** „A REL együttműködések mezőgazdasági termékértékesítéshez kapcsolódó projektjeinek beruházási támogatása” intézkedésen belül a 316. oldalon

szereplő kedvezményezetti meghatározást a következő kiemeléssel javasoljuk kiegészíteni:

„A REL együttműködés szervezője: olyan **termelői irányítású** nonprofit szervezet, **különösen az FM által elismert TCs, TЭСZ**, amely a REL együttműködés termelői számára a mezőgazdasági termékek együttműködésen alapuló értékesítési rendszereinek fejlesztése érdekében létrejött REL együttműködést koordinálja.”

- d.) Az ágazati célkitűzések érvényesülése érdekében a **8.2.6.3.1. 6.1.1.** A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás jogcím, és a **8.2.6.3.3. 6.3.1.** Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése jogcím estében is a TCs, TЭСZ tevékenységbe történő bekapcsolódást preferenciaként tartjuk indokoltnak feltüntetni.
- e.) A **8.2.9.3.1. 9.1.1.** Termelői csoport és termelői szervezetek intézkedést anyagát szakszerűnek tartjuk, azonban a 426. oldalon értelmezhetetlen a következő specifikus megjegyzés, ennek kifejtése nélkül az intézkedés társadalmi fogadtatása kérdéses: *A jogcím alkalmazását Magyarország területi vagy ágazati lehatárolás nélkül tervezi, ugyanakkor a végrehajtás során vidékfejlesztési és agrárpiaci szempontok alapján az ágazatok közötti differenciálás válhat szükségessé a jogcím és a terv egésze általános céljainak maradéktalan elérése érdekében.* Az sem egyértelmű, hogy az éves kifizetés milyen ellenőrzéshez kapcsolódik, mert az üzleti tervet csak az ötödik kifizetés előtt ellenőrzik!
- f.) A **8.2.16.3.2. 16.3.1** jelű, „Kis gazdasági szereplők között létrehozott együttműködések, beleértve a turisztikai együttműködések” és a **8.2.16.3.3. 16.4.1** „Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért” intézkedések non-profit szervezet kifejezését éppen az intézkedések hatékonyságának elérése érdekében indokoltnak látjuk kiegészíteni a „kiemelten termelői csoport, termelői szervezet” fordulattal, mivel ezek a vonatkozó EU-s előírások szerint belső szabályaikban a non-profit elvet érvényesítik. E kiegészítés nélkül a magyar értelmezésű non-profit szervezet kategória a jogcím teljesülésében és ezáltal a forrás felhasználásban leginkább hatékony szereplő kizárásra kerülhet.

Budapest, 2015. február 28.

Készítette: dr. Szabó Zoltán főtitkár”

Kérem Államtitkár Urat a szervezeti álláspont figyelembe vételére a dokumentum véglegesítése során.

Budapest 2015. február 28.

Üdvözlettel:

(Patay Vilmos)
elnök